

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ**
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

**IRENA AUGUSTYŃSKA
MAGDALENA CZUŁOWSKA
DOROTA PASIŃSKA**

**PRODUKCJA, KOSZTY
I NADWYŻKA BEZPOŚREDNIA
WYBRANYCH PRODUKTÓW
ROLNICZYCH W 2024 ROKU**

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ**
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

PRODUKCJA, KOSZTY I NADWYŻKA BEZPOŚREDNIA WYBRANYCH PRODUKTÓW ROLNICZYCH W 2024 ROKU

dr inż. Irena Augustyńska

mgr Magdalena Czułowska

dr Dorota Pasińska

Warszawa 2025

Autorzy publikacji są pracownikami Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie:
dr inż. Irena Augustyńska (ORCID nr 0000-0002-4774-6382),
mgr Magdalena Czułowska (ORCID nr 0000-0002-5924-358X),
dr Dorota Pasińska (ORCID nr 0000-0003-4363-9202).

Pracę zrealizowano w ramach tematu:

Spójny ekonomicznie i środowiskowo rozwój gospodarstw rolnych oraz ich znaczenie w łańcuchu żywnościowym

w zadaniu:

Efektywność i koszty produkcji rolniczych działalności produkcyjnych.

Recenzenci

prof. dr hab. Aleksander Grzelak, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
dr inż. Sławomir Jarka, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Redakcja

dr inż. Irena Augustyńska

Korekta

Joanna Gozdera

Projekt okładki

Leszek Ślipiński

Zdjęcie na okładce

pixabay.com

ISBN: 978-83-68449-16-7 (oprawa miękka)

ISBN: 978-83-68449-17-4 (pdf)

Ark. wyd. 7,76

Wydawca: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel. (22) 505 45 18;
e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl
<http://www.ierigz.waw.pl>

Druk i oprawa:

Dział Informacji i Wydawnictw IERiGŻ PIB
tel.: (22) 505 45 26; e-mail: dw@ierigz.waw.pl

SPIS TREŚCI

Streszczenie	7
Wstęp	9
Rozdział I. Sytuacja produkcyjno-cenowa w rolnictwie polskim w 2024 roku (wybrane zagadnienia)	11
Rozdział II. Metodyka badań	15
Rozdział III. Wyniki ekonomiczne wybranych produktów roślinnych i zwierzęcych	25
1. Pszenica ozima	26
2. Żyto ozime	34
3. Jęczmień jary	42
4. Kukurydza uprawiana na ziarno suche	50
5. Rzepak ozimy	59
6. Buraki cukrowe	70
7. Tytoń	82
8. Mleko krowie	89
9. Żywiec wołowy (bydło rzeźne)	97
10. Żywiec wieprzowy (tuczniaki)	105
Podsumowanie	115
Bibliografia	119
Aneks	127

ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych,
w przypadku niektórych obliczeń
– z tytułu zaokrągleń – mogą wystąpić różnice

Niniejsza monografia przedstawia rachunki kosztów bezpośrednich i nadwyżki bezpośredniej dla dziesięciu produktów rolniczych produkowanych w Polsce w 2024 roku. Analizą objęto pszenicę ozimą, żyto ozime, jęczmień jary i kukurydzę uprawianą na ziarno, a także rzepak ozimy i buraki cukrowe oraz mleko krowie, żywiec wołowy i żywiec wieprzowy. Wyniki badań zaprezentowane w publikacji mogą być wykorzystywane np. przez rolników do podejmowania decyzji zarządczych w ich gospodarstwach rolnych, przez przedstawicieli świata nauki i biznesu, a także doradców rolnych oraz przedstawicieli rządu – jako materiał pomocniczy do przygotowywania różnego rodzaju opracowań i ekspertyz.

Recenzje:

Recenzowane opracowanie dotyczy aktualnych i ważnych zagadnień dla rolnictwa i rynków żywnościowych. Autorski zdyskontowały w nim swoje bogate doświadczenie i wiedzę z zakresu ekonomiki rolnictwa. Na uwagę zasługuje fakt, że opracowanie ma walory użytkowe. W warunkach wysokiej zmienności cen produktów rolnych, jak również środków produkcji istnieje duże zapotrzebowanie na rozpoznanie warunków opłacalności różnych kierunków produkcji w rolnictwie. Ponadto ważne jest również zrozumienie funkcjonowania rynków rolnych w warunkach globalizacji rynków i wynikających stąd zależności. Kwestie te podejmowane są w recenzowanej pozycji i pozwalają przez to na szersze odniesienia badawcze. Dodatkowo pozytywnie należy ocenić rzetelność prowadzonych analiz oraz dokonanie interesujących ustaleń (...).

*prof. dr hab. Aleksander Grzelak
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu*

Pozytywnie oceniam poziom szczegółowości prezentowanej metodyki, który pozwala odbiorcom analizy na znalezienie odpowiedzi w zakresie nurtujących pytań dotyczących aspektów ekonomicznych prowadzonych upraw i produkcji zwierzęcej. (...) autorki w przystępny i interesujący sposób przedstawiły zasady kalkulacji wartości produkcji potencjalnie towarowej dla poszczególnych działalności. Na uwagę zasługuje także szczegółowe omówienie zasad kalkulacji kosztów bezpośrednich w produkcji roślinnej i w produkcji zwierzęcej. (...) w ciekawy i precyzyjny sposób przedstawiono i omówiono zagadnienie dopłat bezpośrednich, stanowiących ważne źródło przychodów ogółem w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

*dr inż. Sławomir Jarka
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie*